

TEOLOJİNİN KENDİNİ TEMSİLİ VE TEPKİLER

1980'lere gelindiğinde süregelen ve ardından bastırılan bir hareket daha vardı: Özgürlük teolojisi (liberasyon teolojisi). "Tanrı (Hz. İsa) sömürenlerin değil, yoksulların yanındaydı" görüşüyle gelen liberasyon teolojisi, insanın insanca yaşaması mücadelesine giren din mensuplarının mücadelesiydi bu. İran'da bile, İran şahına karşı mücadelede özgürlük teolojisine benzer dini görüşler yaygınlaşmıştı.

1968'de Vatikan toplantısında su yüzüne çıkan ve egemen Katolik yönetiminde tepkilerle karşılanan Liberasyon Teolojisi savunucuları çoğunlukla kendilerini kilisenin dışında buldular: Atıldılar veya halkın arasında olmak için kiliseyi terkettiler. Zaten bu kişilerin amacı kilisenin içinde burjuvalara ve ezilmişlere "God bless you" diyerek rahatlatmaya çalışmak değildi. Bu papazlar kilisenin dışında ve halkın yoksulların arasında olmak istiyordu. Yoksullarla olmak bu papazlara ve rahibelere sadece zor koşullarda yaşamayı değil, aynı zamanda öldürülmeyi de getirdi. Latin Amerika'da din, aile ve demokrasi adına yapılan katliamlarda egemen güçlerin istediklerini söylemeyen ve egemen çıkarlar yönünde faaliyette bulunmayan din mensupları da ölüm fermanlarını yazdılar. Çoğunlukla da öldürüldüler.

Yine de, bugün bile, az da olsa, dünyanın yoksun bırakılmış bölgelerinde bu papazlar yoksullarla beraber yaşamakta ve onlara Tanrı'nın gerçeğinin sömürü olmadığını anlatmaya çalışmaktadır. Bu papazların ve rahibelerin iletişimi Hz. İsa'nın yoksulun yanında olarak ve zengine "cennete gitmenin devenin iğnenin deliğinden geçmesi kadar zor olduğunu" belirterek başlattığı, insanın insanca yaşamaya hakkı olduğu ve bunun için de mücadele edilmesi gerektiği iletişimidir.

İslam dininde insanların eşitliğinin savunulmasını bir hocanın veya imamın yapması beklenmez. Fakat yukarıda belirttiğim gibi İran devrimi sırasında bunu savunan müslüman inançlılar vardı. Yoğun propagandanın etkisi nedeniyle, İslamın, daha doğrusu örgütlü İslam ideolojisinin birinci ve en büyük düşmanı komünizmdir, ve bunun nedeni de komünizmin dine karşılığı safsatası değil, komünizmin eşitlik ilkesidir. Altıncı yüzyıldan beri Müslüman Arap dünyası eşitsizlik ve hunhar sömürü üzerine kurulmuş ve devam etmektedir. Bugün Arap şeyhliklerinin ve dini alet olarak kullanan Arap sistemlerinin hiçbirinde, insanlar arasında eşitlik düşünülemez; örneğin, kadın ve erkek arasındaki eşitliği reddetme egemendir. Hangi tanrı, anneyi

ikinci sınıf olarak kabul eder? İncil’de Tanrı’nın kadını "elma meselesinden dolayı" cezalandırması ve erkeğe köle yapmasından beri mi? Yoksa, tüccarların ve mülkiyet sahiplerinin erkek olmasından ve sistemlerin bu erkek iş adamı düzenini koruyacak ve sürdürecektir bir biçimde şekillendirilerek bu ekonomik gerçeği evrensel gerçek yapmasından beri mi? yani sorun din mi yoksa dini yönetim aleti olarak kullanan çıkar ve güç yapısı mı?

1980'lerde örgütlü dinlerin aktif siyasal güç elde etme çabaları siyasal (ve ekonomik) mücadelelere eklendi. Liberation teoloji görüşü duyulmaz oldu. Amerika'da din siyasette daha aktif bir rol almaya başladı. Her siyasetçi dini örgütlerle hoş ilişki kurmaya çalıştı. Cumhuriyetçiler daha sağa kayarken, Demokratlar da Cumhuriyetçileri takip ederek merkeze kaydılar. Bu sırada dini siyasete alet eden rejimlerde, Laik burjuvalar için beklenmeyen bir şekilde, örgütlü din kendini seçme ve seçtirme girişimlerine girdi ve bu girişimini 1990'larda artırdı. Amerika'da hiç belli olmaz, Hristiyan koalisyon yakında bir başkan çıkarabilir. Türkiye’de Refah Partisi’nin başarısı oldukça öğretici derslerle doludur. Refah’ın din bezirganlığına uygun bir rejim hevesi Ordu ve laik cumhuriyetçilerin işbirliğiyle kursaklarında bırakıldı. Parti kapatıldı. Parti kapatma oy çoğunluğuyla yönetim ilkesi bezirganlığı yapan burjuva demokrasisinin kendi ilkesini kendi çiğnemesi demektir. Oy yoluyla örgütlü din tarafından tepe taklak olma olasılığı sadece burjuva rejimi için değil, tespihsiz herkes için oldukça korkulu kabuslarla doludur. Örgütlü dinin Müslüman ülkelerde şeriatı getirme çabası yaygınlaşmakta ve güçlenmektedir. İran Şahı’nın kökten-dinciler tarafından tahtından indirilmesi ve örgütlü dinin kendi rejimini kurması ve bunu dışa ihraç çabaları Orta Doğu’da ve Asya ve Afrika’da örgütlü dinin faaliyetlerinin artmasını getirdi. Türkiye gibi ülkelerde Batı’nın değerlerinin kitle iletişim araçları ve kent pazarlarında sunulmasına Müslüman Türk kültürü Müslümanlığına ve kendi geleneksel değerlerine sarılarak mücadele yolunu seçti. Bu seçime yönelme ve yöneltme örgütlü din tüccarlarının siyasal pazarında güçlenmelerine yardım etti. Örgütlü dinin siyasal mücadelesi aynı zamanda kendi ideolojisinin iletişimini de getirdi. Ne yazık ki, binlerce yılın egemenlik mücadelesinde örgütlü din sadece ekonomik sahtekarlığı değil, aynı zamanda ideolojik kandırmacayı da tecrübelerle mükemmelleştirdi. Günümüzde kılıcı saklayarak cenk edip yayılma görüşü, emperyalist dünyanın yaptığı ve yaparken de füzeyi dudak boyası gibi sunduğu veya füzenin üzerine “Tanrı büyüktür ”veya “özgürlük ve demokrasi” yazdığı

biçimle yarışmaktadır. Örgütlü dinin ideologları da aynı stratejiyi kullanmaktadırlar. 1980'lerden beri Batılıların ve Batılı burjuvaların ödünün koptuğu (ve aynı zamanda karlı ticarete girdiği) İslam'ı toplum yönetimin kaidesi yapma mücadelesi "gericilikle, yobazlıkla, hortlamayla" nitelenmektedir. Hristiyanlıkta bir asmanlar olduğu gibi, İslam dininin mücadelesi, bir dinin var olma mücadelesi değil, egemenliğini siyasal alanda yitirmiş örgütlü dinin yeniden egemenlik arayışıdır. Eğer "demokrasi ve özgürlük" gibi kavramlarla ideolojik propaganda yapılıyorsa, o zaman İslam'ın örgütlü siyasal mücadelesini belli bir gücün kendi çıkarını gerçekleştirme mücadelesi olarak görmek, siyasal meşruluk tanımak ve bu meşruluk çerçevesi içinde meşru kontrol ve engelleme mekanizmaları kurmak gerekir ki bunu da Türkiye'yi yöneten siyasal ve ekonoik güçler öğrenecekler ve uygulayacaklar ileride.

Türkiye gibi ülkelerde pratikte din ve siyaset iç içedir ve din burjuva siyasetçiler tarafından sömürüldüğünde meşruluk söz konusu değildir; fakat örgütlü din dini kendi çıkarı ve siyasal ideolojisi için kullandığında meşruluk ortadan kalkar, çünkü laik-burjuva din bezirganları artık din istismarıyla oy toplayamama durumuna düşer. Aynı zamanda, korku, egemen çıkarların ve gücün elden gideceği korkusudur. Örgütlü dinin yobazlarının kendinden olmayanı ezeceği ve boğazını keseceği olasılığıdır. Osmanlı imparatorluğunda, İran imparatorluğunda, müslüman olmayanlar öldürüldüler mi? Hayır, aksine meşrulaştırılmış egemenliğin çerçevesinde büyük serbestliğe sahiptiler. Şimdiki korku cehaletin ve gaddarlığın egemen olacağından dolayı mı? Hiç de değil: Şu anda Türkiye gibi ülkelerde cehalet değil de aydınlanma mı, gaddarlık değil de anlayış ve demokratik ortak karar verme mi egemen? Nasıl oluyor da Levi's ve Coca Cola ve Amerikan müziği için can atmak ilericiliği, modernliği, çağdaşlığı ifade ediyor? Nasıl oluyor da Kuran okuma, dua etme, vaaz verme, başını örtme ve belli biçimde giyinme gericilik ve cehalet oluyor? Nasıl oluyor da, Cola içerek ABD'nin uluslararası bir şirketini desteklerken ilerici olunuyor? Nasıl oluyor da teolojik sermayenin pazarladığı suyu içmeyi tercih eden biri gerici oluyor? İlericiliği ve gericiliği tanımlayan ölçü ne? Batı'nın Protestan ve kapitalist özel girişim ideolojisi mi? Kapitalist sermayeyi din tüccarlarının sermayesinden ayıran ve üstün yapan ne? İdeolojik pozisyonlandırmayı kapitalist sermaye yapınca, elbette kapitalistin ürettiği ve kapitalistin işine gelen her şey ileri, modern ve çağdaş olur.

1980'lerde din dünyanın çoğu yerinde siyasal alanda kükremeye başladığı için, örgütlü dinin iletişimi kuramı görüşünü de sunma gereği ortaya çıktı. Bu sunumda örgütlü dinin mücadelesini yeni bir sistem kurma mücadelesi olarak ele alırken, aldanmayalım: Çünkü Arap ülkelerindeki egemenlik örneklerine baktığımızda, din sermayesinin Amerika veya Avrupa sermayesiyle ele ele işbirliğinde olduğunu görürüz: Amerikan sermayesi Arap şeyhliklerine modern silah ve kitleleri kontrol teknolojisi satar ve böylece şeyhliğin sürmesini garantilerken, şeyhlik de petrol politikalarının ve petrol akımının yürütmesine ortakçı olur. Yani, kapitalist dünya egemenliğinde, İslam'ın kuracağı sistem, İslam adına iş yapan sermayenin kalkınmasını gerçekleştirmeden öte gitmez ve gidemez. Ayrıca, Amerikanın 1980lerden beri kendi ülkesinde ve dünyadaki politikası, örgütlü dini teşvik ederken, desteklerken, aynı zamanda örgütlü dini bir sürü yeni tarikatlar, tekkeler ve benzeri bölünmeler yaratarak ciddi şekilde parçalamaktadır. Bunu da en etkili olarak katolikler ve müslümanlar arasında yapmaktadır. 1970lerin sonuna kadar Amerikada (örneğin New York'da Japon, Çin, Hristiyan, Hint tekkelerine rastlanmazdı. New Yorkta, bırakın tekkeleri, tek bir cami bile yoktu. petrol krizinden ve değişen toplum yönetimi politikalarından sonra, Amerika tekkeler ile doldu. New York'un her küçük mahallesinde (elbette zengin mahallelerinde değil) en az bir tekke görmek mümkündür. Görünmeyenler de var, onlar da evlerde toplanmaktadır. Biliş ve inanç sömürüsüyle desteklenen materyal çıkarlar yapısını perçinlemeyi amaçlayan bu tekkelerin ardında trilyonluk silah tüccarlığı yapan sermayeden gene trilyonluk evangelist materyal soygun bulunmaktadır. Bu soygunda, para inanlardan çeşitli yolla elde edilirken aynı zamanda başka kanallardan da ciddi paralar elde edilmektedir.

kapitalizm teolojik gücü güçlü yerinden ettikten sonra, artan bir şekilde teolojik gücün beyin yönetimine gereksinim duydu. Bu da, kapitalist sınıfın önemli bir bölümünün karşı çabalarına rağmen, kaçınılmaz olarak Hristiyan Demokrat partiler gibi siyasal partilerin çıkmasına ve güçlenmesine neden oldu. Amerika bu işi farklı bir şekilde halletti: Din inanç sömürüsünden geçerek ve ticaretle desteklenerek büyüyen bir "ticari şirketler birliği haline geldi. Siyasette kendilerini doğrudan ifade eden siyasal parti yerine iki partiden birini destekleyerek çıkar ortaklığını yürütmeye başladılar. türkiyede ise çok partili dönemle birlikte artan bir şekilde oy toplamak için her parti din sömürüsü işine girdi. Teolojinin kendini kendi partisiyle temsili 196'ın ortasında başladı ve gelişti. Bu gelişme sırasında, özellikle yukarıda belirtildiği gibi, dünyada

kitlelerin yönetiminde yoğun bir şekilde teolojinin kullanımının artmasıyla birlikte, bu gelişme 1990larda hızlandı. Artık teoloji kendi partilerine sahip Türkiye'de. Bu durum da Avrupa tarafından desteklenmektedir. Teolojinin kendini temsili elbette Türkiye'yi yöneten ve gerektiğinde, kendisi dindar olmadığı halde, dini de kullanarak yöneten güçlerin, hoşuna gitmemektedir ve ciddi karşıtlık göstermektedir. yakın dünya tarihinin gerçeği: laiklik çığırkanlığı yapanlar, bir taraftan laiklik çığırkanlığına devam edecekler ve öte yandan da teolojik güçle işbirliğine girmeye alışacaklar, çünkü başka alternatifleri kalmadı çünkü güç ideolojiyle desteklenen endüstriyel güçtür ve teolojik güç de materyal güce sahip durumda ve giderek de güçlenmektedir.

Türkiye'de teolojik siyasal güç, CHP gibi sol kanattaki güçlü partilerin yapmadıklarını yapmaktadır: Sefilleşmiş kitleleri kontrol eden sosyal yardım politikalarını becerikli bir şekilde kullanmaktadır. Buna oy avcılığı dense bile, burada teolojik güç Sosyal Demokratların yapması gerekeni ve yapmadığını, gerçi sosyal haklar vererek değil, yapmaktadır: Açlara balık/ekmek dağıtmaktadır. Amerikanın refah devleti politikasının, refah devleti politikaları getirmeden, akıllı bir şekilde en pragmatik ve etkili biçimini yapmaktadırlar: İnanç ve kursağına girecek yiyecek dağıtımı... Bu yolla aslında, küresel kapitalizmin ve yerel ortaklarının bilinç yönetimi yapan kitle iletişim araçları yoluyla kitleleri yönetim işi tamamlanmaktadır: Kalbinde inanç, elinde kuru ekmek ve televizyonda-maç... Teolojiyi sunan sermayenin kapitalizmle toplum yönetiminde ortaklığı... Birileri ne demiş: ister TÜSİAD İster MÜSİAD sermayesi olsun, sermayenin vatani, dini, imanı, doğruluğ ve dürüstlüğünü belirleyen sermayenin "düşünsel ile desteklenen materyal çıkarıdır".

NOT: yukarıdaki yazdıklarımı bakıp, "negatif", "eleştiriyor" gibi ve hatta Marksist gibi saçmalıkları (kurnaz kulp takmaları) bırakalım. B Ben bir durum analizi yapıyorum. Kimseyi desteklemiyorum veya yermiyorum. Marks'ın bir zamanlar dediği gibi, 'ben Marksist falan değilim,' dürüst olmaya çalışan bir orta sınıf hayatı yaşayan akademisyenim. O kadar.